

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coroana (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Hondoleana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Lucașfărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Iuva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnavăana, Țibleșana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Reforma institutelor de bani.

Ca în toți anii dela introducerea vieții constituționale încoace, așa și în anul acesta, chestiunea reformei institutelor de bani a format din nou obiect de discuțiune în cursul desbaterii parlamentare a budgetului.

S'au făcut cu acest prilej constatări asupra defectelor, de cari suferă organizația financiară a țării, s'au emis păreri asupra modului cum relele existente ar putea fi micșorate sau delăturate, și discuțiile urmate au provocat și câteva enunțări a ministrului de finanțe asupra reformei institutelor de bani, cari merită întreaga atențiune și a cercurilor noastre financiare.

Aproape toți oratorii, cari au luat cuvântul au recunoscut necesitatea reformei institutelor de bani. Unii au accentuat chiar necesitatea urgentă și neamănilă a reformelor.

S'a scos la iveală cu acest prilej, înainte de toate, faptul — durere prea adevărat — că în cercurile institutelor de bani domnește, în general, în mare măsură neștiința, lipsa cunoștințelor de specialitate și lipsa de control, cari au fost și sunt isvorul multor rele. A dovedit-o aceasta, cu prisosință criza anului 1913, în cursul căruia s'au prăbușit în Ungaria, în urma politiceii lor greșite de afaceri și a neștiinței conducătorilor lor, precum și a lipsei de control, nu mai puține, decât 150 de bănci, mai multe, decât în cursul tuturor crizelor dela 1873—1907, împreună luate.

Inmulțirea preste măsură a băncilor mici, ce nu au nici un titlu la existență și tocmai în urma insuficienței mijloacelor lor nu împlinesc nici o misiune, afară doar că satisfac ambițiile sau dorul de căpă-

tuială a unora — asemenea a fost relevat ca un mare defect al organizației financiare a patriei noastre, defect, pentru care trebuie căutat și aflat un leac eficace. Ca dovadă a destrăbălării, ce domnește în privința aceasta la noi și a necesității unor măsuri legislative, cari să pună stavilă fondărilor de acest soi, unul dintre oratori a arătat cu date pozitive, că abia potolită încâtva — de 2—3 luni încoace — criza financiară, și deja au luat ființă, în capitală și provincie, 16 institute de bani nouă, tot bănci mici, cu capitaluri sociale sub K 200,000 (între acestea a ajuns-o cinstea de a fi amintită și fondarea d-lui Iuliu Bărdossy: institutul «Peatra» din Sibiu).

Pentru curmarea relex relevate și pentru îndrumarea institutelor de bani pe căi mai sănătoase, cari să le asigure existența și propășirea viitoare, s'au propus din partea oratorilor diferite mijloace. Din o parte s'a cerut fixarea prin lege a minimalului capitalului social, deplin vărsat, ce trebuie să-l aibă fiecă institut de bani, ce voiește să se ocupe și cu administrarea de depozite spre fructificare (minimal de K 200,000); introducerea controlului obligator, prin încetățenirea instituției revizorilor după modelul englez, dar nu ca organ de stat, ci numai ca organ învestit din partea statului cu oarecare oficialitate; iar pentru asigurarea mai bună a depozitelor s'a cerut fixarea unei anumite proporții, între capitalul social și suma depozitelor spre fructificare și plasarea unei părți a acestora în hârtii de stat.

De amintit este la acest loc, că pentru a dovedi eficacitatea controlului obligator și întru sprijinirea propunerii sale unul dintre oratori, Dr. Hantos Elemér, s'a provocat direct la «Solidaritatea» noastră și la «Revisionsverband»-ul Sașilor constatând, că, mulțumită controlului exerciat de aceste două asociații

de control, asupra membrilor lor, în cursul anului 1913 nu a falimentat nici o singură bancă românească și nici săsească, pe când maghiare, unde controlul de acest fel lipsește cu desăvârșire, s'au prăbușit prea destule.

Față cu părerile schițate mai sus, — s'a accentuat din altă parte, că relele existente în organizația noastră financiară se vor putea curmă, mai curând și în prima linie, prin modificarea corăspunătoare a legii, relativă la societățile pe acții, dispozițiile actualmente în vigoare ale legii comerciale fiind de fapt prea învechite. În cadrul acestei nouă legi ar fi a se luă anumite cautele pentru asigurarea mai bună a depozitelor spre fructificare. Să li-se interzică băncilor, cari se ocupă cu administrarea de bani străini, în formă de depozite spre fructificare, finanțarea de întreprinderi industriale, afacerile de parcelare și speculațiile cu moșii, pentru cari afaceri să poată întruvința băncile, cel mult, capitalurile lor proprii.

Pentru exercierea unui control mai eficace asupra băncilor, s'a cerut, ca băncile să fie obligate prin lege a-și alege, în comitetele lor de supraveghiere, cel puțin un bărbat de specialitate, cunoscător a relațiilor locale, a bonității afacerilor și a relațiilor de avere a oamenilor din ținutul respectiv.

Asupra părerilor emise și a propunerilor făcute în chestiunea reformei institutelor de bani s'a pronunțat — precum am amintit deja — și ministrul de finanțe la încheierea discuției asupra budgetului. Punctul de vedere al ministrului asupra acestei chestiuni se poate rezumă în următoarele:

Reforma institutelor de bani este necesară. Ea trebuie însă făcută astfel, ca să satisfacă interesele juste ale tuturor și să rezulte pe urmele ei consolidarea relațiilor economice și năsguduirea lor. Trebuie deci procedat cu precauțiune. Este o mare greșală, la noi, că publicul își plasează în măsură prea mare, prisosul de bani la bănci, și se ferește a-și cumpără efecte. Cauza este că după depozite spre fructificare se plătesc dobânzi exagerat de mari. O mare greșală a băncilor este, că se folosesc în măsură exagerată de reescont, care ar trebui să fie numai un mijloc excepțional pentru procurarea de bani, în caz de trebuință neprevăzută.

Pentru a pune oarecare stavilă favorizării depozitelor spre fructificare, pentru a potența circulația hârtiilor de valoare și siguranța depozitelor spre fructificare, ministrul crede, că va fi necesar a impune băncilor în mod obligător plasarea unei părți a depozitelor lor în efecte cu dobândă fixă; a fixă o proporție oarecare între capitalurile proprii ale băncilor și suma depozitelor spre fructificare, ce pot primi ele spre administrare.

În fine a amintit ministrul în discursul său, că dela anumite afaceri riscate prin cari își imobilizează capitalurile, băncile, cari primesc bani străini spre fructificare, vor trebui oprite prin lege.

Deși ministrul — precum a accentuat-o însuși — nu a luat prin enunțațiile sale nici o poziție hotărâtă în chestia reformei băncilor, din expunerile sale de mai sus totuși rezultă destul de lămurit direcția în care se va realiză reforma — atunci când guvernului i se va părea timpul oportun pentru o reformă atât de importantă. Timpul acesta, probabil, va mai întârziă, căci — cum foarte corect a zis ministrul — chestiunea este delicată, la rezolvarea ei trebuie procedat cu precauțiune și mai ales trebuie așteptat să se așeze valurile și să se vindece ranele provocate de ultimii doi ani de criză. În situația actuală introducerea reformelor ar produce un rău mai mare, decât este cel existent.

Necesitatea unui birou de statistică generală.

Toate popoarele civilizate, dispun de câte un institut central de statistică, care are menirea, să procure și ofere celor interesați toate datele referitoare la diversele fenomene: economice, comerciale, industriale, culturale, sociale etc. Despre foloasele statistice în domeniul tuturor științelor exacte și economice, este de prisos a vorbi, știut fiind că atât astronomul cât și economistul, fără statistică, nu-și poate desăvârși opera cu succes.

Publicațiile statistice, ale biroului central de statistică din Budapesta, pe noi Români nu ne prea pot satisface, neputând avea deplină încredere în exactitatea lor, în ce ne privește pe noi. Ne-ar trebui un birou special românesc, care să se ocupe exclusiv cu observarea tuturor fenomenelor din viața economică, socială și culturală a poporului nostru din Transilvania și Ungaria. Avem multe probleme de rezolvat pe toate terenele. Nu numai în direcția economică, dar în special în cea socială-politică și culturală. Pentru ca să poți întreprinde un pas cu succes, trebuie să cunoști de mai înainte starea lucrurilor, de cari vrei să te ocupi, ca astfel să te poți orienta, să știi de unde să te apuci și ce ai de făcut, cu un cuvânt trebuie să ai dinainte un tablou exact despre toate fenomenele, cari te interesează.

Dacă aruncăm o privire asupra stării actuale a vieții noastre publice, sub raport economic-social și cultural, și căutăm a află diversele cauze și împrejurări, cari au determinat cutare sau cutare stare de lucruri, bună sau rea, rămânem prea puțin orientați, în aflarea exactă a acestor diverse cauze și împrejurări.

Ori o statistică bine compusă depărtează toate aceste desorientări și ajută în măsură extraordinară ajungerea unui scop, rezolvarea unei probleme. Un mic exemplu de ordin economic, poate va face mai evidente cele expuse mai sus. Suntem în deplină propagandă pentru înființarea de cooperative sătești. De cooperative, fără îndoială avem necesitate în ținuturile românești; însă ele se fac, de sigur, și acolo unde lipsa lor încă nu se simte așa de tare, și invers nu se fac

După o lucrare statistică recentă, guvernele ungare au cheltuit, în timpul dela 1894 până la 1909, pentru scopuri de colonizare, pentru „mântuirea“ de moșii și ameliorări a solului suma rotundă de K 10.118,356. Pentru scopuri de colonizare s'a cheltuit în anii 1910—1913 K 2.415,378. Afară de aceasta guvernul a vărsat la Banca altruistă suma de K 4.800,000 asupra părților fundamentale semnate în sumă de K 8 milioane.

Ca *anticipații s'au dat în scopuri de «sanări» în Ardeal* K 12.000,000 cu interese de 3%/. Suma totală cheltuită în anii 1910—1913 pentru colonizări și în scopuri ale politicii de realități se cifrează cu K 19.215,378. Și aceasta în parte însemnată și din banii noștri — în contra noastră. Câte adevărate ameliorări a sorții poporului țaran nu s'ar fi putut face cu această sumă horendă, mai ales în ultimii doi ani de criză!

Raporturile economice dintre România și Austro-Ungaria.

Asupra acestei chestiuni a ținut la 15 Maiu a. c. distinsul economist dl Dr. *Ioan Răducanu*, docent la universitatea din București o conferență în Viena la «Asociația comercianților vienezi» (Gremium der Wiener Kaufmannschaft). La conferență au asistat cei mai de seamă reprezentanți ai comerțului și finanțelor vieneze în frunte cu fostul ministru Dr. Baernreither, ambasadorul României în Viena d-nul Mavrocordat, și alți mulți.

Dr. Răducanu a arătat că în istoria raporturilor economice ale celor două state se pot distinge două perioade. Prima, până la războiul vama, a fost timpul când Austro-Ungaria a ocupat întâiul loc atât în importul, cât și în exportul României.

În timpul războiului vama, Austro-Ungaria și-a pierdut însă acest loc și nu l-a putut recuceri nici până astăzi. Războiul vama a fost una dintre cauzele intrării vieții comerciale românești în viața comercială mondială.

Astăzi Germania ocupă locul, pe care l-a ocupat Austro-Ungaria acum 30 de ani și aceasta mai cu seamă grație organizației superioare de desfacere a industriei germane și investițiunii însemnate de capital în țară. Cu toate acestea monarhia are față de România nu numai un bilanț comercial activ, dar și un bilanț de plată activ.

Aceasta se datorește în cea mai mare parte participării capitalului austriac la diferite întreprinderi industriale și de transport din România. Slăbiciunea pozițiunii austriace se explică prin mica ei participare la satisfacerea creditului public și prin dificultățile raporturilor politico-comerciale. Nu numai că industria austriacă produce în unele ramuri mai scump decât cea germană, dar ea nici nu posedă aceiași tehnică de desfacere, ceea ce se documentează prin

faptul că voiajorii comerciali austriaci nu au persistența și sistema celor germani.

O condiție neapărată a ameliorării raporturilor economice reciproce este ca cu ocazia reînnoirii convențiilor comerciale, Austro-Ungaria să acorde României concesiuni reale și nu aparente.

Aceste concesiuni trebuie să fie acordate, după părerea d-lui Dr. Răducanu, pe terenul vămilor pe cereale și nu pe acela al exportului de carne.

Cu toate că actualmente România se află în preajma unei reforme agrare radicale, interesul țării va fi în totdeauna îndreptat în spre un export regulat de cereale.

Conferența d-lui Dr. Răducanu a fost mult aplaudată de selectul public. Ea va apărea și în tipar în editura «Asociației comercianților» la a căreia invitare a fost ținută.

Pentru Școala comercială din Brașov.

— Dare de seamă. —

Pentru noul edificiu al „Școlii noastre comerciale din Brașov“ au mai intrat la cassa „Solidarității“, parte a conto contribuțiilor subscrise, parte ca contribuiri, odată pentru totdeauna, următoarele sume:

„Banca Carpaților“, București	K 1,000.—
„Vatra“, Cluj	300.—
„Chioreana“, Șomcuta-mare	200.—
„Doina“, Cămpeni	200.—
„Sălăgiana“, Jibou	200.—
„Făgetana“	180.—
„Codreana“, Băsești	150.—
„Georgeana“	100.—
„Ajutorul“, Șeica-mare	100.—
„Armonia“, Cincul-mare	100.—
Samuil Urian, contabil la „Sălăgiana“, Jibou	50.—
Total	K 2,580.—

Pe lângă sumele de sus au mai intrat la cassa „Solidarității“ dela domnul *Anton Mocioni*, pe seama Școlii comerciale din Brașov 40 acții dela societatea comercială «*Severineana*» din Caransebeș, în valoare nominală de K 2000.

Recapitulațiune.

Suma finală din ultima noastră „Dare de seamă“ (vezi „R. E.“ Nr. 20)	K 12,573.31
Suma contribuțiilor de mai sus	2,580.—
Total	K 15,153.31

și 40 acții în valoare nominală de K 2000.

Rugăm cu stăruință on. noastre institute de bani, precum și pe particularii, cari au semnat sume pentru Școala comercială și încă nu au administrat ratele subscrise, să binevoiască a o face aceasta de urgență, având a predă în curând încassarea mai departe a contribuțiilor Direcțiunii Școlii comerciale din Brașov.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Budapesta, 28 Maiu 1914.

Dela ultimul nostru raport n'a obvenit nici un eveniment mai remarcabil pe piața financiară internațională. Situația băncilor de emisiune s'a îmbunătățit în săptămâna a treia a l. c., dar cu considerare la ultimo cererile în zilele din urmă sunt mai mari ca de regulă, astfel și rezerva de bancnote libere de dare probabil se va epuiza cu totul. Etalonul privat s'a urcat în urma lipsei totale de oferte la $3\frac{1}{4}\%$ pentru cambii vieneze de prima bonitate, iar pentru cambii budapestane prima la $3\frac{3}{8}\%$, pentru material dela institute mijlocii la $3\frac{7}{8}\%$ și pentru alt material de portofoliu dela $4\frac{1}{4}\%$ în sus. Lipsa totală de oferte pe piețele centrale indigene provine parte din rezerva, ce o observă băncile de regulă în preajma fiecărui ultimo, care se potențează și prin împrejurarea scadenței cuponului rentei de cor. ung. de 4% per l. l. v., precum și în urma faptului, că în zilele din urmă băncile mari iar au trebuit să solvească o rată à conto emisiunii recente austriace, precum și o rată à conto emisiunii bosniace, deși aceasta s'a plasat în Germania.

La Banca Austro-Ungară replătirile din săptămâna a treia a l. c. nu s'au efectuat în aceeași măsură ca în săptămâna corăspunătoare a a. t., scăzând portofoliul abia cu 10.6 milioane cor. contra 60 milioane în a. t. Per medio banca de emisiune avea un contingent de bilete libere de dare de 50.2 mil. cor., care s'a urcat în săptămâna a treia la 108.4 mil. cor., până când la acest termin în a. t. era un contingent de bancnote supuse la dare în circulațiune de 103.2 mil. cor. Statusul băncii s'a ameliorat față de săptămâna a doua l. c. în general cu 58.2 mil. cor. In Co. Giro s'au depus 37 mil cor. Stocul metalic a crescut cu 2.4 mil. cor., iar contingentul bancnotelor în circulațiune a scăzut cu 55.8 mil. cor. și e cu cca. 130 mil. cor. mai mic ca anul trecut la acelaș termin, — per 23 l. c. erau în circulațiune 2 miliarde și 102 mil. cor. bancnote.

La bursele de efecte indigene continuă reducerea cursurilor atât în urma lipsei de capitale disponibile, precum și a rezervei continue a publicului privat, cât și sub influința evenimentelor din Albania, Mexico și a depresiunii ce domnește pretutindenea. Renta de cor. ung. de 4% a scăzut ieri până la 79.95 iar azi a notat la redeschiderea bursei 80.—. Un curs, care nu s'a mai notat, decât după izbucnirea războiului din Balcani și care prezintă azi o rentabilitate de 5% netto și totuș nu se află cumpărători pentru renta ce vine pe piață. Unui atac vehement al contramineurilor au fost supuse în timpul din urmă acțiunile dela «Magyar bank», cari scăzuseră repentin până la 457.— iar în zilele din urmă s'au recules iarăș până la 500.— cor. Despre acest institut se șoptesc multe după culise. Intre altele contramina lansase știrea, că ar stă în pertractări cu «Pesti magyar kereskedelmi bank» în scopul unei fuziuni. Scrisurile funciare nici acuma nu află elocare, din care cauză băncile mari observă cea mai strictă rezervă față de afaceri imobile, cari se primesc spre censurare numai sub rezerva licvidării într'un timp nedeterminat, peste un an sau și mai târziu, în ordine cronologică, adevădă dupăcum au intrat afacerile la bancă.

La Berlin situația continuă a fi favorabilă. Bani de zi se oferă cu 2% , per ultimo cu $2\frac{7}{8}$ — 3%

din partea inst. «Preussische Genossenschaftskasse» și «Banca Prusiei». Etalonul privat a suferit o urcare în zilele din urmă și notează $2\frac{5}{8}\%$.

Statusul băncii de emisiune germane s'a ameliorat față de săptămâna a doua a l. c. cu aproape 94 mil. marce. Depunerile în Co. Giro au crescut cu cca. 57 mil. marce. Contingentul bancnotelor libere de dare s'a urcat del: 415 la cca. 509 mil. marce. Stocul metalic a crescut cu 11.6 mil. marce, iar portofoliul a scăzut cu 39.3 mil. marce.

La Londra băncii de emisiune i-a succes a-și augmentă rezerva de aur, care până aci de regulă era absorbită de către Banca imperială rusească și cea germană, astfel a abstat dela urcarea etalonului oficios, la care ar fi trebuit să recurgă pentru a-și apăra rezerva de aur, care a scăzut cu 20% față de relațiunea anului trecut. Etalonul privat notează de prezent $2\frac{7}{8}\%$.

La Paris situațiunea e neschimbată. Etalonul privat notează $2\frac{3}{4}\%$. Piața franceză încărcată cu efecte exotice trece printr'o criză, de care a cam fost ferită în urma abundenței de numărare. In urma reducerii cursurilor tuturor efectelor la bursa din Paris, atât publicul mare cât și băncile și bancherii sufăr pierderi de miliarde. Acțiunile celor mai multe bănci de frunte, cari au participat la emisiunile ultimilor ani a efectelor străine, au suferit pierderi de curs însemnate, — chiar și renta franceză notează azi 86.—, un curs, care nu s'a mai notat în ultimii 25 de ani. Piața franceză azi nu mai este așa de elastică ca mai de mult. Emisiunile enorme din timpul mai nou i-au cam sleit forțele. Serbiei i s'a denegat preluarea ultimei emisiuni ce doreă să o facă pe piața franceză, — iar pretensiunea ministrului de finanțe francez de $1\frac{1}{2}$ miliarde se va plasa în 2 etape, — un post în luna Iunie, iar celalalt la toamnă.

Etalonul privat la Bruxelles notează 3% iar la Amsterdam $3\frac{1}{8}\%$.

V. V. B.

CRONICĂ.

Necrolog. Romul Dâmboiu, contabil-procurist la institutul «Șoimul» din Murășuioara a încetat din viață la 17 l. tr. în etate de 33 de ani.

Răposatul și-a început cariera la «Albina» în Sibiu, ca practicant; a intrat apoi la «Poporul» în Lugoș, al căreia contabil a fost mai mulți ani. La anul 1909 a trecut în serviciul «Șoimului» din Uioara, nou înființat, pe care l-a servit cu devotament și credință, până la moartea sa prea timpurie. In timpul său liber s'a ocupat și cu literatura de specialitate, publicând câteva articole și în coloanele revistei noastre. A compus și publicat și o Contabilitate pentru bănci, iar o lucrare a sa «Contabilitate pentru popor» a fost și premiată din partea «Asociațiunii» la anul 1912.

Producțiunea mondială a petroleului in 1912. Statele Unite 29.906,600 tone, Rusia 9.249,600 tone, Indiile orientale 1.520,000 tone, Galiția 1.800,500 tone. România 1.806,900 tone, India 1.001,300 tone, Mexicul 2.646,000, Diverse 800,000. Total 43.110,700 tone,

POSTA REDACȚIUNII.

Prietinului însoțitor. Comitetul central al «Asociațiunii» va lua o hotărâre definitivă asupra chestiunii, pe cât suntem informați, în o ședință viitoare. Păreră d-lui Vas. Stroescu este deja cunoscută.

La comunicatul ultim al «Consiliului de administrație» al «Infrățirii», deocamdată nu reflectăm nimic. Vom avea prilejul să dovedim în curând, corectitatea punctului nostru de vedere, pe care de altcând îl va confirma — suntem siguri — și viitorul apropiat.

SUMAR.

Reforma institutelor de bani. — Necesitatea unui birou de statistică generală. — Politica de colonizare și de realități a guvernului. — Raporturile economice dintre România și Austro-Ungaria. — Pentru Școala comercială din Brașov. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Cronică*: Necrolog, Producțiunea mondială a petrolului în 1913. — *Poșta redacțiunii*.

„CÂMPIANA“,

reun. de păstrare și credit, ca însoț. în Ceanul-de-câmpie.

Convocare.

În înțelesul statutelor membrii reuniunii de păstrare „Câmpiana“ în Ceanul-Mare se invită la

a II-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în 31 Maiu 1914 la 2 ore d. a. în școala rom. gr.-cat din Ceanul-Mare cu următoarea

Ordine de zi:

1. Bilanțul pe 1913 și raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de reviziune despre mersul afacerilor reuniunii.
3. Propuneri referitor la împărțirea profitului de 79 cor. 93 fil.
4. Eventuale propuneri.

(1-1)

Direcțiunea.

„CÂMPIANA“

institut de credit și economii, societate pe acții, Mociu.

Concurs.

„Câmpiana“ inst. de credit și economii în Mociu (Mócs, Kolozs m.) caută un *practicant*, absolvent al școlii comerciale, cu salariu anual de K 1000. — Cei cu praxă vor fi preferiți.

Postul e de ocupat îndată după alegere.

2 -

Direcțiunea.

Contabil-corespondent,

român, de 25 ani, liber de serviciul militar, necăsătorit, cunoscând limba română și maghiară, puțin cea germană, versat pe lângă contabilitate și corespondență în afacerile cărții funduare, administrative și financiare, scriind și cu mașina, cu capacitate de a organiza, cu o practică de birou de 6 ani, din cari un an în administrația unui ziar, iar 1½ an la bancă, caută post ca contabil, corespondent la vreo întreprindere, ca secretar sau eventual alt post de încredere. Oferte amănunțite rog sub deviza «*Secretar*» poste-restante *Boksánbánya*. (Bocșa-montană).

„ARDELEANA“,

institut de credit și economii, Orăștie.

AVIZ

Cu 1 Iulie c. fructifică depuneri de durată mai scurtă cu 5%; depuneri stabile sub 5000 cor., cu 5½%, peste 5000 cor. cu 6%; iar depunerile corporațiilor de binefacere cu 6%.

Direcțiunea.

„TIMIȘIANA“,

institut de credit și economii în Timișoara.

AVIZ.

Domnii acționari, proprietarii titlurilor provizore N-rii 67, 84, 207, 208, 210, 213, 225, 226, 227, 228, 229, 231, 235, 246, 264, 274, 277, 321, 322 și 330 ai institutului de credit și economii „Timișiana“ în Timișoara, sunt rugați, ca în decurs de 4 săptămâni dela a treia publicare a acestui aviz, să-și achite restantele prețului de cumpărare după acțiunile cuprinse în titlurile de mai sus, căci la caz contrar subsemnata direcțiune va anula acțiunile, vânzându-le mai departe, iar sumele solvite vor trece la fondul de rezervă al institutului.

(2-3)

Direcțiunea.

„CORVINEANA“,

institut de credit și de economii, Hunedoara.

Concurs.

Direcțiunea institutului de credit și de economii „Corvineana“ societate pe acții în Hunedoara (Vajdahunyad) publică prin aceasta concurs pentru ocuparea postului de *practicant*, dotat cu salariu anual de 1200 coroane.

Dela reflectanți se recere, ca să documenteze, că au absolvat o școală comercială superioară cu examen de maturitate.

Cererile provăzute cu atestatele în original sau copie legalizată sunt a se înainta până la 23 Iunie st. n. 1914 la subsemnata direcțiune.

Hunedoara, la 26 Maiu 1914.

(1 3)

Direcțiunea.

„AGRICOLA“

bancă populară societate pe acții Szászsebes.

Concurs.

„Agricola“ bancă populară, societate pe acții în Sebeșul săseș publică concurs pentru întregirea *postului de secretar* și a celui de *contabil* cu termen până la 15 Iunie n. a. c.

Secretarul va primi:

Salar anual . . . K 2400

Bani de cuartir . . . 400

Contabilul va primi:

Salar anual . . . „ 1600

Bani de cuartir . . . 400

Cei aleși vor intra în funcțiune la 1 Iulie n. a. c.

Dela concurenți să cere să fie absolvenți ai școlii comerciale și să dovedească praxa recerută în afaceri de bancă. 2—

Direcțiunea.**„CRIȘANA“,**

institut de credit și de economii, soc. pe acții, Brad.

Concurs

pentru ocuparea unui *post de practicant* la centrala institutului din Brad (Brád, Hunyad-megy).

Dela recurenți se recere absolvarea unei școale superioare de comerț cu examen de maturitate și să aibă și praxă de bancă. Cei cu cunoștințe de limbi și serviciu militar împlinit vor fi preferiți.

Emolumente: salar lunar 100 coroane, 15% adaus de scumpete după salar și tantiemă statutară.

Rugările însoțite de atestate în original sau copie legalizată sunt a se înainta la direcțiunea institutului din Brad până cel mai târziu în 3 Iunie st. n. 1914 iar postul este a se ocupa îndată după alegere.

Brad, 22 Maiu 1914 st. n.

(1—)

Direcțiunea.**Banca națională a României.****SITUAȚIUNEA SUMARĂ****ACTIV**

1913		1914	
11 Maiu		3 Maiu	9 Maiu
203.669,166	147.036,66	212.289,229	212.183,817
1.587,381	56.633,000	859,979	881,995
142.345,190	stoc metalic	182.666,283	194.126,514
29.231,568	Argint și diverse monede	44.394,250	42.964,629
12.802,059	Portofoliul român și străin	11.924,059	11.924,059
11.999,729	{ 14.853,300 Imprumuturi pe efecte publice	11.997,162	11.997,162
17.199,377	{ 32.137,000 Impr. pe ef. publ. în ct. curent	16.825,877	16.825,877
4.116,781	{ 14.378,268 17.758,732 din care nu s'au ridicat lei: 21.416,371	4.042,281	4.042,281
6.423,569	Imprumul Statului (fără dobândă)	6.693,797	6.693,797
886,166	Efectele capitalului social	1.048,018	1.069,624
1.267,927	Efectele fondului de rezervă	1.277,995	1.291,930
113.137,707	Efectele fondului amort. imobil. mobil. și mașinilor	122.235,062	122.223,392
108.379,759	Imobile	128.511,300	127.865,900
33.216,972	Mobilier și mașini de imprimerie	19.965,055	21.092,715
7.580,739	Cheltuieli de administrațiune	23.200,282	23.199,952
4.024,359	Efecte și alte valori în păstrare	10.907,406	4.078,357
697.868,449	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	798.838,035	802.462,001
	Conturi curente		
	Conturi de valori		
	Conturi diverse		
	PASIV		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
34.540,298	Fond de rezervă	37.110,474	37.110,474
5.076,460	Fondul amort. imobil. mobil. și mașini	5.391,318	5.391,318
388.082,210	Bilete de bancă în circulațiune	425.774,520	427.123,100
3.670,971	Dobânzi și beneficii diverse	4.134,661	4.350,140
12.517,519	Conturi curente și recepise la vedere	6.919,760	9.478,556
221.517,466	Efecte și alte valori de restituit	250.746,362	250.089,292
20.463,525	Conturi diverse	56.760,940	56.919,121
697.868,449		798.838,035	802.462,001

Taxa: Seont $5\frac{1}{2}\%$, Dobânda 6% .

„VĂLEANA”,

reuniune de păstrare și credit în Măhaciul-de-arieș — Aranyosmohács.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai reuniunii de păstrare și credit «Văleana» se invită la

a II-a adunare generală ordinară,

care se va ține *Duminecă în 31 st. n la 2 ore d. a.* în școala gr.-cat. din loc cu următorul:

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Rapoartele direcțiunii și comitetului de supraveghiere de pe anul 1913 și darea absoluturului,
3. Alegerea membrilor direcțiunii și a comitetului de supraveghiere pe trei ani.
4. Decidere asupra profitului curat.
5. Eventuale propuneri.

Măhaciul-de-arieș (Aranyosmohács), în 26 Maiu 1914.

Direcțiunea.

Activa — Vagyon.	Contul Bilanț cu 31 Dec. 1913. — MÉRLEGSZÁMLA 1913. dec. hó 31-én.		Pasiva — Teher.		
	K	f			
Cassa în număr — Kész pénz	324	32	Cuote — Üzletrészek 28 drb.	1,975	74
Imprumuturi — Kölcsönök	19,241	44	Depuneri spre fructificare — Betétek	898	70
Mobilier — Felszerelés	140	—	Reescompt — Visszszámítás	9,118	—
abscriere — leírás	40	—	Cont curent — Folyó számla	7,249	68
Spese de fondare — Alapít. költségek	300	—	Fond de rezervă — Tartalék alap	148	45
amortizare — leírás	100	—	Interese după cuote — Üzlet rész a kamatok	89	68
	19,865	76	Interese transit. — Átmeneti kamatok	238	80
			Profit curat — Tiszta nyereség	146	71
				19,865	76

Spese — Kiadások.	Contul Profit și Perderi — NYERESÉG ÉS VESZTESÉG SZÁMLA.		Venite — Bevételek.		
	K	f			
Interese de depuneri — Betéti kamatok	56	05	Interese și alte venituri — Kamatok és egyéb jö-	2,158	24
Interese de cuote — Üzlet rész utáni kamatok	89	68	vedelmek		
Interese de Cont-curent și reescompt — Visszlesz. és folyó számlakon	1,536	09			
Spese — Költségek	184	54			
Dare — Adó	5	17			
Abscrieri — Leírások	140	—			
Profit curat Tiszta nyereség	146	71			
	2,158	24			

Măhaciul-de-arieș (Aranyosmohács), la 31 Decembrie 1913.

Gavriil Pop m. p., director-executiv — vezér-igazgató.   Atanasiu Gărduş m. p., cassar-contabil — pénztáros-könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Boldor m. p.   Ilariu Popa m. p.   Augustin Onișor m. p.   Petru Borboș m. p.   Constantin Popa m. p.
    Iacob Mirea m. p.   Toma Moldovan m. p.

S'a examinat și aflat în consonanță cu cărțile purtate în regulă. — Megvizsgáltatt és szabályosan vezetett könyvekkel összehangzonak találtatt.

Măhaciul-de-arieș (Aranyosmohács), în 15 Maiu 1914.

Ioan Pop jun., m. p.   Ionaș Pop m. p.   Emil Osvadă m. p.   Alex. Părdutiu m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Comitetul de supraveghiere a examinat și aflat în consonanță cu cărțile purtate în regulă. După aprobarea bilanțului rugăm onorata adunare generală a da absolutor atât direcțiunei cât și comitetului de supraveghiere pentru anul de gestiune 1913.
 Măhaciul-de-arieș, la 31 Decembrie 1913.

Tisztelt közgyűlés!

A felügyelő bizottság megvizsgáltotta és a szabályosan vezetett könyvekkel összehangzonak találtatt. A mérleg jóváhagyása után kérjük a tisztelt közgyűlést ugyaz igazgatóságot valamint a felügyelő bizottságot mult évről szóló felmentését.
 Aranyosmohács, 1913 december 31.

Emil Osvadă m. p., președ. — elnök.   Alexandru Părdutiu m. p.   Ioan Pop junior, m. p.   Pop Ionaș m. p.